

Reischler, op naam van H el ne Demarteau. Het was mevrouw Reischler als Joodse verboden om handel te drijven. Met een Belgische identiteit kon ze een nieuwe aanvraag doen. Nolens gaf ook toe dat hij van een hem onbekende mevrouw Renson per post drie valse identiteitskaarten en later ook drie pasfoto's van Joden ontving. Nolens werkte ze af en iets daarna presenteerden zich drie personen bij hem die naar de kaarten vroegen. Hij beweerde niet te weten wie mevrouw Renson was. De rechter, *Kriegsgericht* Schwarz, veronderstelde in zijn vonnis dat de documenten uit de omgeving van het bisdom kwamen. Hij veroordeelde Paul Nolens op 25 maart 1943 tot  en jaar en negen maanden gevangenisstraf voor vervalsing van identiteitspapieren en voor het luisteren naar een buitenlandse radiozender. Zijn straf werd ingekort met twee maanden omdat hij al vijf maanden in voorhechtenis had gezeten. Toen hij met kerstmis 1944 terugkwam uit krijgsgevangenschap in Duitsland, was Nolens totaal verzwakt. De wonden van zijn brutale behandeling waren nog goed zichtbaar. (52)

Paul Nolens is  en van de weinige Belgische priesters die veroordeeld werd voor zijn hulp aan Joden. Dat hij dat deed uit medelijden, namelijk om hun de kans te bieden om te ontsnappen aan de verordeningen van de militaire bevelhebber, werd beschouwd als een bezwarende omstandigheid. De oproep van bisschop Kerkhofs was dus geen bescherming tegen de Duitse logica. (54)

Kadertekst 5: De reactie van de kerk in het bisdom Luik en Roermond

In een pastorale brief aan de priesters van het bisdom Luik zette monseigneur Kerkhofs op 6 juni 1940 uiteen hoe hij de situatie zag. Op die manier gaf hij duiding aan de clerus en de gelovigen.

Hij riep iedereen op om de moed niet te verliezen. Juist nu, in al dat ongeluk, weten we pas hoe goed ons vaderland België is: ons patrimonium, onze moraal en onze christelijke maatschappij, zo stelde hij het. Als bisschop schaarde hij zich achter iedereen die voor het vaderland opkwam, de koning en de regering. Hij riep zijn priesters op om volgens hun mogelijkheden hun plicht te doen voor het vaderland dat in gevaar was ("*Comme eux tous, mes frères, effor ons nous de faire chacun de notre poste notre devoir envers la Belgique en danger*" ["En zoals zij allen, mijn broeders, laat ons elkeen moeite doen om vanuit onze positie onze plicht te doen voor een België in gevaar"]). Die plicht gold zowel tegenover België als tegenover de behoevende medemensen. "Hierbij," zo stelde hij, "moeten we de eer en de belangen van het land hoog houden en de bezetter niet provoceren, want dat is nutteloos."

Op 28 september 1940 richtte de bisschop zich opnieuw tot de priesters van het bisdom Luik. Hij weidde uit over de naastenliefde: hij verwees naar de hulp die de Franse clerus bood aan Belgische vluchtelingen, en stelde dat nu in België overal soortgelijke naastenliefde nodig was om het lichamelijke en geestelijke lijden te